

Sygn. akt II UK 23/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku R. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Opolu
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 sierpnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 29 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa 2385/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Opolu od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 29 sierpnia 2013 r., którym zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 16 maja 2013 r. i przyznano R. B. prawo do emerytury od dnia 1 maja 2013 r.

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, a to art. 184 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako rozporządzenie), przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i w

konsekwencji przyjęcie, że prace osób zatrudnionych przy wykonywaniu instalacji elektrycznych w budynkach, linii kablowych napowietrznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia służących do zasilania placów budów i bloków mieszkalnych, instalacji urządzeń zabezpieczających, podłączaniu silników elektrycznych i wymianie silników: w urządzeniach elektrycznych, przeglądów i remontów, wymian kabli w stacjach elektrycznych w budownictwie stanowią prace w warunkach szczególnych uprawniające do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury jako wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia pomimo faktu, że prawo do wcześniejszej emerytury przysługiwać może jedynie osobom, które stale i w pełnym wymiarze wykonują prace przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych w energetyce; II. naruszenie przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez niewyjaśnienie podstawy faktycznej i prawnej wyroku, a w szczególności nieodniesienie się do sformułowanego w apelacji zarzutu naruszenia art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej polegającego na ich błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu sprowadzającej się do przyjęcia, że prace elektromonterów w budownictwie stanowią prace w warunkach szczególnych jako wskazane w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, podczas gdy prace uprawniające do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym stanowią wyłącznie prace przy przesyle, montażu i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych w energetyce.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, gdyż dokonana we wskazanych przez skarżącego wyrokach Sądu Najwyższego wykładania art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej oraz w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia pozwala na sformułowanie tezy, że pracami w warunkach szczególnych są jedynie te prace, które zostały wymienione w wykazie A w odpowiednim dziale odpowiadającym branży, w której zatrudnienie było przez ubezpieczonego wykonywane, tymczasem

zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza tę normę prawa, gdyż prace, które wykonywał ubezpieczony nie zostały przez ustawodawcę zakwalifikowane jako prace w warunkach szczególnych w budownictwie, a ustalenia faktyczne Sądów pierwszej i drugiej instancji nie doprowadziły do wniosku, że ubezpieczony zatrudniony był w przedsiębiorstwie branży energetycznej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność. Istotnie w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia, wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy. Oznacza to, że przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji, jako pracy w szczególnych warunkach. Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione. Konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki. Jeżeli uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia konkretnej pracy wynika z własnej jej branżowej specyfiki, to należy odmówić tego szczególnego waloru pracy wykonywanej w innym dziale przemysłu. Jednak w sytuacji, gdy stopień

szkodliwości, czy uciążliwości danego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której jest wykonywana, brak jest podstaw do zanegowania świadczenia jej w warunkach szczególnych tylko dlatego, że w załączniku do rozporządzenia została przyporządkowana do innego działu przemysłu (por. np. wyroki z dnia 6 lutego 2014 r., I UK 314/13, OSNP 2015 nr 5, poz. 66 oraz z dnia 26 marca 2014 r., II UK 368/13, OSNP 2015 nr 7, poz. 99 i powołane w nich orzeczenia).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.